

jest VII. knjiga „starih pisaca hrvatskih“ (str. 480, ciena 3 fr.), u kojoj su „djela Marina Držića“. Ovu je knjigu priredio ravnatelj Fr. Petračić po načelih, po kojih su i prošle izdane. Ovdje se prviput izdavaju na svjetlo svakolika sada poznata djela M. Držića, koje se svojom sadržinom diele u dvoje: pjesni razlike i komedije i prikazanja. Posljednjih imade dvanaest. Upotrijebljena su dva rukopisa: akademični i kneza M. Pucića. Djela Držićeva znatna su ne samo za poviest naše književnosti, nego i za poznavanje prosvjetnoga stanja u Dubrovniku polovicom XVI. vieka; pa bi ih s te strane učiti valjalo. Što su njegove komedije dosta nečedne, pa takove predstavljane na pirovih u kućah dubrovačke vlastele, tomu se ne će čuditi nitko, koj poznaje ovu vrst talijanske suvremene književnosti i običaje one dobe.

Možebit ne će biti našim pravoslvcem nepovoljno, ako im spomenemo novo djelo R. Hubea: „Pravo polskie w wieku XIII. (Warszawa 1875., str. 271). Kao što sva iztraživanja ovoga vrstnika, koj je i našem obćinstvu poznat iz Miškatovičeva prievoda „o značaju prava rimskoga“ (Beč 1869.), tako je i ovo učeno, osnovano i jasno. Ovakova je knjiga ne samo za pravoslavce, koji se po svojem zvanju bave naukom, nego i za zakonodavce, ako ne će, da se zadovoljuju prevadjanjem tudjih zakona. Valjalo bi u nas u obće baviti se više historijom prava i proučanjem pravnih običaja. Tada bi-

smo bili ne samo teoretično nego i praktični napredniji. Ali u to ime valjalo bi našoj omladini više i marljivije učiti slavenske jezike. Kada sam poveo rječ o pravoslonoj knjizi slovenskoj, dopustiti ću si, da pozornost obratim naših pravoslvoća na „Sbornik gosudarstvennyh znaniy“, koj u Petrogradu izlazi pod redakcijom akademika V. P. Bezobrazova, a sudjelovanjem profesora A. D. Gradovskoga, M. D. Gorčakova, G. A. Leera, F. F. Martensa i I. E. Jansona, priznanih uglednika pravoslvoñih u Rusiji. Upravo sada izašla je II. knjiga.

Jezikoslovce zanimat će razprava Slovenca prof. I. Šumana: *Die Wurzel spar-im slawischen u. in den verwandten Sprachen* (Wien 1875. S. 36).

Onomu, koj se želi upoznati sa sadašnjim školstvom srbskim, dobro će doći knjiga: „Školski sbornik zakona, pravila, naredaba itd. (Beograd 1875.), koj je srbsko ministarstvo za nastavu izdalo. Neka se u to i naša vlada ugleda.

Dobismo i svezku za kolovoz „Otačbine“, srbskoga mjesečnika za književnost, nauku, društveni život, Sadržaj je veoma raznolik, pače i odviše, jer ne prudi stvari, a čitaocu smeta, što se jedan članak ili razprava provlači kroz više svezaka. Istorijska študija Č. Mijatovića o Gjurgju Brankoviću čitala bi se mnogo ugodnije, da se daje u većih odlomcih. U ovoj svezci od 10 tabaka ne ima ništa manje od 20 članaka, a dosta bi ih bilo pet. Preporučamo uredničtvu ovu opazku.

LISTAK.

Perkovčev spomenik, što ga vrli naš mladi umjetnik Rendić već poldrugu godinu radi, napokon je sada dovršen. Podnožje, izradjeno je u Karari od biela mramora, te je u šest škrinja opremljeno za Samobor. Figura nadgrobne vile takodjer će doskora na put. Spomenik moći će se valjda negdje mjeseca listopada otkriti. — Prijatelj nam se Rendić gorko tuži, kako se je pri ovom prvom ovećem djelu prevario u računih. Svota, za koju se je sa odborom samoborskim pogodio, ne će doteći ni da namiri vlastite svoje, u gotovu novcu izdane troškove za mramor, pomagache, modelle, opremu i vozarinu, te ne samo da on pri cielom poslu nikakove zasluzbe ne ima, nego će od svoga kukavnoga štipendija još priplaćati morati. Žalostne kobi naših umjetnika! Al se ufamo, da će se ova stvar još lako udesiti, da vrli naš mladi umjetnik barem ne bude štetovao. Pri otkriću spomenika, ako ne prije, bit će sgode, da se ono, što još treba, posakupi. Mi već sad upozorujemo na tu okolnost mnogobrojne štovatelje Perkovčeve.

Palača za galleriju. Osnova palače, po nacrtu Schmidovu podnešena je, vele, gradjevnoj oblasti, i čim potvrda stigne, započet će se gradnja. Glede mjesta za gradnju bio se je porodio priepor. Proti gradnji na platou Strossmayerova šetališta, koje je gradsko zastupstvo toj svrsi namienilo, diglo se je prigovora sa više strana, a svi su se ti prigovori na tehničku stranu obarali. Ob ovih prigovorih viećao je pred malo dana ovdješnji „skup tehnika“, te je zaključio sa svimi glasovi proti 4, da je ono mjesto za

gradnju najsgodnije, te da će se gradnjom monumentalne sgrade na onom mjestu ciela fizonomija grada znatno poljepšati, a ne će se time šetalište znatno suziti. Razgledav tada osnovu graditelja Schmidta, štono ju biskup Strossmayer gradu predloži, zaključise, da ta osnova odgovara svim zahtjevom umjetničkim i tehničnim, te da se ima gradnja po njoj neokljeveće započeti. Hoće li se još i sad, nakon toli jasnih rieči od strane strukovnjaka, naći još gdjegod ljudi, koji će spletkariti proti gradnji?

Kazalište po svijetu. Nestor njemačkih dramatika i dramaturga Hinko Laube pripravlja se za novu borbu. Preuzeo je najme s nova upravu svog mezimčeta, bečkog „Stadttheatera“. Prva predstava bila je dne 1. rujna i prikazala se Sofoklova „Antigona“. Zatim izići će na pozorište toga takmišta bečkog dvorskog kazališta novi komad od Lindnera (Juan d' Austria), Lindaua (Kamen smutnje) od Dahna, Wicherta itd. I u dvorskom bečkom kazalištu spremaju se na nov rad. Tu se pripravljaaju novi komadi: Parizina od Mosenthala, Nero od Wildtbrandta, Ato velesvećenik od Mosinga, „Ljubav za ljubav“ od Nissela. Ne bi li i za nas štogodj bilo?

Wagnerov orkestar. Rikard Wagner, začetnik njemačke karakteristične glasbe, sagrađio si je u Bayreutu u Bavorskoj kazalište, gdje će se samo njegove opere pjevati i koje ima na neki način biti Mekom nove njemačke opere. Ponajprije pjevat će se tu ogromna opera „Die Niebelungen“. Orkestar za tu operu sastoji se od sljedećih glasbala: od 18 prvih gusala, 18 drugih gusala, 12 viola,